

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

Komisja Heraldyczna

PR
31.01.11
[Signature]

Warszawa, dnia 18 stycznia 2011 r.

DAP-KH-78-35/10/11

KH-1748

PR
+ wp. GP (wzór)
31.01.11
[Signature]

Pan
Piotr Litwa
Prezes Wyższego Urzędu Górniczego

Szanowny Panie Prezesie,

W odpowiedzi na pismo z dnia 7 września 2010 r., znak PR/0201/0127/10/15372/JR uprzejmie informuję, że proponowany wzór Odznaki Honorowej Zasłużony dla Bezpieczeństwa w Górnictwie ze względu na stwierdzone uchybienia, w tym sprzeczność z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 21 grudnia 1978 r. o odznakach i mundurach (Dz. U. Nr 31 poz. 130 ze zmian.), Komisja Heraldyczna opiniuje negatywnie.

Każde odznaczenie, a zwłaszcza współcześnie projektowany znak o randze wyróżnienia państwowego, choć jest stopniem z nich najniższym (tak jak zaliczana do nich proponowana odznaka), winien być z samej zasady dziełem sztuki medalierskiej, wytworem artystycznym wysokiej klasy. Dziełem, które będzie istotnie stanowiło, cyt.: „zaszczytne honorowe wyróżnienie”, nadawane przez kierownika wysokiego urzędu państwowego Rzeczypospolitej. Zaproponowany wzór odznaki ani pod względem koncepcji, ani jako projekt, nie daje możliwości wykonania jej jako znaku o wysokich walorach sztuki medalierskiej. Przedstawiony rysunek zawiera rozwiązanie z rażącym zestawieniem werystycznego wyobrażenia na stronie licowej godła górniczego (skrzyżowanego perlika z żelazkiem okolonych wieńcem z liści dębu), z całkowicie odmiennym w koncepcji plastycznej logo, umieszczonym na odwrocie i na dodatek przedstawionym barwnie.

Komisja Heraldyczna zwraca uwagę, że znakiem zasługi są liście lub gałązki wawrzynu, a nie dębu, jak przedstawiono na licu odznaki. Jeżeli wnioskodawca przewiduje barwną emalię, to nie stosuje się jej na odwrocie, które jest pośledniejszym znaczeniowo miejscem, ale zdobi się nią stronę licową. Ponadto zaproponowana wstążka jest już używana w tym kształcie i barwach przez Stowarzyszenie Polskich b. Więźniów Politycznych w pochodzącej z 1998 r. odznace o nazwie Krzyż Niezlomnych, nie może być zatem skopiowana przez inny podmiot.

Jeżeli wnioskodawca podtrzymuje konieczność wprowadzenia odznaki, co mimo przedstawionego uzasadnienia bynajmniej nie jest takie oczywiste (liczba przeróżnych wyróżnień wzrasta już lawinowo), Komisja proponuje ponowne opracowanie wzoru. Odznaka winna otrzymać nowy kształt plastyczny, godny swego przeznaczenia, przy czym bezwzględnie należy zmienić projekt wstążki.

dot. 11/01122

P-144/11

Odnosząc się do tekstu projektu rozporządzenia, Komisja Heraldyczna zaleca, by nazwę odznaki pisać zgodnie z przyjętą zasadą w obowiązującej ustawie o orderach i odznaczeniach państwowych wielkimi literami, bez cudzysłowu, a więc: Odznaka Honorowa Zasłużonego dla Bezpieczeństwa w Górnictwie lub Odznaka Honorowa za Zasługi dla Bezpieczeństwa w Górnictwie. Termin „Odznaka Honorowa” odpowiada tu określeniu „Krzyż” lub „Medal” w nazwach odznaczeń wyższego rzędu, zawsze pisanemu wielką literą.

Zaproponowane proporcje medalu (średnica 38,4 mm) do szerokości wstążki (30 mm), nie są właściwe. Medal jest zdecydowanie za duży i będzie niekorzystnie prezentował się przy innych tego typu znakach. Niewłaściwy jest także opis odznaki (§ 4.1). Komisja deklaruje podanie wzoru prawidłowego opisu po otrzymaniu propozycji nowego wzoru odznaki.

W § 5 ust. 3 projektowane rozporządzenie przewiduje wręczanie odznaki wraz z legitymacją stwierdzającą jej nadanie. Komisja Heraldyczna zwraca uwagę, że nie jest obojętne, jaki dokument będzie towarzyszył proponowanemu wyróżnieniu. Zawsze winien to być odpowiedni, uroczysty w formie dyplom. Legitymacja jest dokumentem wtórnym do dyplomu, jest tylko zaświadczeniem stwierdzającym prawo do noszenia wyróżnienia, w przeciwieństwie do dyplomu, który jest aktem potwierdzającym nadanie. Te dwa dokumenty nie są tożsame. Wyróżnieniem w rozumieniu czynności, jest podjęcie przez organ uprawniony decyzji o wyróżnieniu (przyznaniu wyróżnienia), i to dyplom jest tego aktu uroczystym potwierdzeniem. Natomiast legitymacja, to zwykły druk służący, jak sama nazwa wskazuje, tylko do wylegitymowania z prawa do noszenia odznaki zwłaszcza wówczas, gdy związane są z nią jakieś przywileje dla posiadacza odznaki. Stąd też jej poręczny, niewielki, książeczkowy format. Z treści rozporządzenia nie wynikają żadne przywileje dla wyróżnionego, dlatego Komisja postuluje wprowadzenie jako zasadniczego dokumentu, dyplomu do odznaki.

Niektóre resorty czy instytucje centralne przyjęły już to stanowisko dostosowując do zalecanych zasad pisownię nazwy swoich wyróżnień i wprowadzając do nich dyplomy, por. np. Odznakę Honorową „Bene merito” Ministerstwa Spraw Zagranicznych ustanowioną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 5 listopada 2009 r. (Dz. U. Nr 189, poz. 1469).

We wzorze dyplomu winno być umieszczone stwierdzenie – W uznaniu (np. szczególnych zasług lub tp.), nadaję Panu/Pani ... Odznakę Honorową za Zasługi dla Bezpieczeństwa w Górnictwie nr... We wzorze legitymacji powinno się zapisać iż Pan(i) posiada prawo do noszenia Odznaki Honorowej za Zasługi dla Bezpieczeństwa w Górnictwie nr nadanej dnia.... przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego. Dyplom podpisuje prezes Urzędu, a legitymację kierownik właściwej komórki prowadzącej ewidencję odznak. Zarówno na dyplomie jak i legitymacji należy wpisywać ten sam numer kolejny odznaki.

W § 6 zawarto błędne stwierdzenie o noszeniu odznaki. Odznak na wstążce nie nosi się na prawej piersi, zatem zapis ten należy zmienić na: Odznakę nosi się na lewej piersi, po orderach i odznaczeniach państwowych.

Łączę wyrazy szacunku

Przewodniczący
Komisji Heraldycznej

Paweł DUDZIŃSKI